

Ærlighet varer lengst?

Om sikkerhetskultur og flystyrter

Kort om meg

KORT

Marianne Hove Solberg
CISO SpareBank1 SMN

Reise- og mat- og
morgenglad trønder!

UTDANNING

Sivilingeniør
kommunikasjonsteknologi
NTNU Trondheim –
utvekslingsår i Sør-Korea

JOBB OSLO

Transcendent Group
EY
Sopra Steria

LIVET SKJER

Flyttefot med familien
fra Oslo til Trondheim

JOBB TRONDHEIM

Hemit
SpareBank1 SMN

Fra IT-sikkerhet til helhetlig informasjonssikkerhet

Organisasjon og prosesser

Teknologi

Mennesker og kultur

«Sikkerhetskultur er summen av de ansattes kunnskap, motivasjon, holdninger og adferd som kommer til uttrykk gjennom virksomhetens totale sikkerhetsatferd»

En reise med Korean Air

한글

Historisk dyp respekt for autoriteter, vises bla. gjennom språket

Korean Air

Sør-Koreansk flyselskap etablert i 1969, flyr med det koreanske flagget

Ulykker

17 alvorlige ulykker mellom 1970-1999. Et av verdens verste flyselskaper...

Nede for telling

Dårlig rykte, landets troverdighet står på spill...

SkyTeam Alliance

I dag: Korean Air i Sky Team, topp 20 i verden målt i passasjerer

Teamarbeid og kommunikasjon

En ulykke skjer fordi *mange feil gjort på rad*
akkumulerer til katastrofe...

...de feilene som til slutt forårsaker ulykker er
relatert til *teamarbeid og kommunikasjon*.

Hvordan man jobber med teamarbeid eller kommunikasjon kommer an på kulturen:

- Hva slags språk brukes? (stamme-språk som hindrer effektiv kommunikasjon?)
- Hvordan kommuniseres og (videre)formidles informasjon?
- Er vi trygge nok til å kommunisere det vi faktisk mener og dele åpent?
- Hvem kommuniserer med hvem i virksomheten?
- Hvem tar hvilke avgjørelser, basert på hvilken informasjon?

Det handler om kultur

«...opplæringen i å lære seg og si fra og være tydelig i kommunikasjonen har like mye skylden for at antallet flyulykker har gått kraftig ned de seneste årene som noe annet tiltak.»

...kan det samme bli sant for informasjonssikkerhetshendelser fremover?

Dårlig læringskultur

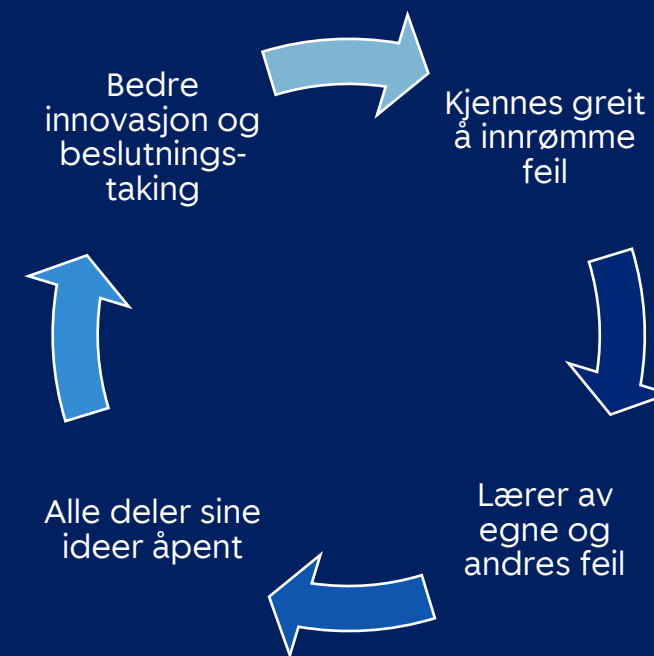

Psykologisk trygghet

...og si-fra-kultur

God læringskultur

Hvordan etablere psykologisk trygghet?

Trenger vi det da?

Før man kan gjøre tiltak, må man etablere et behov og noen mål med arbeidet! Fokus på at vi skal være åpne for innspill og tilbakemeldinger, nysgjerrige, osv.

Bli kjent!

Det er enklere både å gi og motta forbedringsforslag, tips, råd, og innrømme feil ovenfor de vi kjenner godt.

Avvikssystemet – ikke ett system

For å etablere psykologisk trygghet bør ansatte kunne gi tilbakemeldinger på en metode de er komfortable med. På e-post, i avvikssystemet, ansikt-til-ansikt, chat osv. Vi må utvide verktøykassen vår når det kommer til avviks- og forbedringsforslag!

Sikkerhetsteamet undersøkte hvor lett det var å hacke oljefondssjefen: – Jeg er ganske maksimalt paranoid

Kort tid etter at Nicolai Tangen begynte i jobben som sjef for Oljefondet, testet sikkerhetsteamet hvor lett det ville være å hacke ham. Det tok ikke lang tid før de fikk full kontroll over maskinen hans.

Gå foran

Ingen liker å gjøre feil, men som leder kan man gjøre det mindre flaut og vondt for ansatte ved å selv innrømme feil man har gjort i karrieren, og hvordan dette ga lærdom. Vær sårbar, vis svakheter, gå foran.

Ærlighet varer lengst...

... fordi det gir oss muligheter til å bli bedre der vi tidligere kanskje ikke visste at vi trengte å bli bedre.

Key takeaways

1

Kultur – en del av helhetssikringen

De ansattes kunnskap, motivasjon, holdninger og atferd

2

Modningsreise

Dette vil ta tid...og det er ok.

4

Psykologisk trygghet

Selv de beste gjør feil...

3

Kommunikasjon!!

Hva og hvordan vi kommuniserer er viktig.

5

Feire

*En mulighet til å forbedre oss!
WOHOO!!*

Takk for meg!

Marianne Hove Solberg

 [mariannehovesolberg](#)

 marianne.solberg@smn.no